

Krosno Odrzańskie, dnia 29 lutego 2016 roku

WTZ.410.7.2016.EN

*Sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej
i wykorzystania środków finansowych
Warsztatów Terapii Zajęciowej
w Krośnie Odrzańskim
w 2015 roku*

Sporządziła:

Zatwierdził:

Załączniki:

- 1) Wykonanie wydatków budżetowych w roku 2015
- 2) Informacja o dochodach bieżących i ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2015 roku
- 3) Informacja o wydatkach bieżących i ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2015 roku
- 4) Informacja o wydatkach na wynagrodzenia i pochodne oraz ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2015 roku
- 5) Część opisowa dotycząca realizacji planu wydatków i dochodów w roku 2015
- 6) Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, zrealizowane w 2015 roku.

1. Informacje ogólne

1.1. Nazwa i adres Warsztatów Terapii Zajęciowej:

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim

ul. Piastów 10h

66-600 Krosno Odrzańskie

1.2. Imię i nazwisko kierownika WTZ: **Ewa Nowicka**

1.3. Jednostka prowadząca WTZ: **Gmina Krosno Odrzańskie**

1.4. Data utworzenia WTZ w Krośnie Odrzańskim: **15.12.2000 r.**

1.5. Data rozpoczęcia działalności przez Warsztaty: **2.01.2001 r.**

1.6. Podstawa działalności:

- **Uchwała Rady Miejskiej Nr XX/153/2000 z dnia 15 grudnia 2000 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pn. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,**
- **Regulamin Organizacyjny Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,**
- **Umowa nr 2/WTZ/2010 o prowadzenie i finansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej z dnia 31.12.2010 pomiędzy Powiatem Krośnieńskim, a Gminą Krosno Odrzańskie,**
- **Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. ze zmianami (Dz.U. 2011 Nr 127 poz. 721 ze zmianami),**
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej z dnia 25 marca 2004 r. (Dz.U. 2004 Nr 63 poz. 587)**

1.7. Liczba uczestników: **41 osób**

1.8. Liczba pomieszczeń użytkowych zajmowanych przez WTZ: **31**

1.9. Powierzchnia pomieszczeń zajmowanych przez WTZ: **762,57 m².**

1.10. Przystosowanie Warsztatów do potrzeb uczestników: **budynek jest pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dostosowane dla uczestników łazienki i WC oraz odpowiednią liczbę pomieszczeń do terapii uczestników.**

1.11. Środek transportu: **od 3.04.2006 r. do 31.12.2014 - Volkswagen Bus, będący własnością Gminy Krosno Odrzańskie, od 01.01.2015 – Volkswagen T5 Caravelle – przekazany przez Gminę Krosno Odrzańskie do użytkowania Warsztatom Terapii Zajęciowej.**

2. Finanse Warsztatów

2.1. Kwota środków uzyskanych na działalność WTZ w 2015 roku: 709.879 zł.

Źródła finansowania:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **630.504 zł**,
- Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim - **70.137 zł**,
- dochody ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników WTZ – **8.568 zł**,
- darowizna – **500 zł**,
- wpływy innych dochodów – **170 zł**

2.2. Kwota środków finansowych wydatkowanych na działalność WTZ w 2015 roku wyniosła 709.858 zł;

w tym:

- z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **630.483 zł**,
- ze Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim - **70.137 zł**,
- z dochodów ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników WTZ – **8.568 zł**,
- z darowizny – **500 zł**,
- z innych dochodów – **170 zł**

Środki pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środki własne Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim, przekazywane były przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim na konto Gminy Krosno Odrzańskie, a następnie przez Gminę na wyodrębnione konto Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim. Środki Starostwa w roku sprawozdawczym przekazywane były w transzach miesięcznych, natomiast środki PFRON w transzach kwartalnych. Po zakończeniu każdego kwartału, WTZ składały informację z wydatkowanych środków do PCPR i Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim. Dodatkowo, co miesiąc, do Urzędu Miasta składane były finansowe sprawozdania miesięczne na drukach RB 28S i RB 27S oraz kwartalne RBN i RBZ.

Szczegółowe, roczne sprawozdania finansowe z wykonania dochodów i wydatków Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim w 2015 roku, stanowią załączniki nr 1-5.

2.3. Procentowy udział poszczególnych wydatków związanych z działalnością WTZ w wykorzystaniu środków finansowych w 2015 roku:

2.3.1. Wynagrodzenia pracowników łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym	59,16%
2.3.2. Umowy zlecenia	2,32%
2.3.3. Narzuty na wynagrodzenia (składki ZUS)	11,80%
2.3.4. Odpisy na ZFŚS	1,77%
2.3.5. Usługi obce (zdrowotne, remontowe i pozostałe)	3,35%
2.3.6. Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	0,59%
2.3.7. Materiały	1,11%
2.3.8. Materiały do terapii	0,99%
2.3.9. Środki żywności	1,62%
2.3.10. Wyposażenie	2,89%
2.3.11. Energia, gaz, woda	6,76%
2.3.12. Koszty dowozu uczestników/eksploatacja samochodu	1,33%
2.3.13. Koszty treningu ekonomicznego	3,28%
2.3.14. Szkolenia	0,11%
2.3.15. Podróże służbowe	0,30%
2.3.16. Wycieczki i rehabilitacja społeczna	1,76%
2.3.17. Koszty ubezpieczenia uczestników	0,14%
2.3.18. Koszty ubezpieczenia majątku	0,59%
2.3.19. Pomoce dydaktyczne i naukowe (prenumeraty i książki)	0,00%
2.3.20. Zakup leków i materiałów medycznych	0,03%
2.3.21. Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	0,08%
2.3.22. Zakup programów i licencji	0,00%
2.3.23. Opłata z tytułu trwałego zarządu	0,01%
2.3.24. Pozostałe odsetki	0,01%

2.4. Dochody osiągnięte ze sprzedaży prac i produktów wykonanych przez uczestników WTZ w ramach realizowanego programu terapii.

W roku sprawozdawczym Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim uzyskały dochód ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników, w wysokości **8.568 zł**. Środki finansowe pozyskane ze sprzedaży prac uczestników były przekazywane do kasy WTZ wraz z protokołami ze sprzedaży, bądź przelewane

przez kupujących bezpośrednio na konto WTZ, na podstawie wystawionego rachunku. Następnie w całości przekazywane były na konto dochodowe Gminy Krosno Odrzańskie.

Rada Miejska, uchwałami:

- nr IV/19/15 z dnia 27 marca 2015 roku (1.008,00 zł),
- nr VI/36/15 z dnia 24 kwietnia 2015 roku (1.443,00 zł),
- nr IX/60/15 z dnia 24 czerwca 2015 roku (904,00 zł),
- nr X/69/15 z dnia 26 sierpnia 2015 roku (2.840,00 zł),
- nr XV/107/15 z dnia 21 grudnia 2015 roku (2.373,00 zł),

systematycznie zwiększała budżet Warsztatów o wpłacone kwoty.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, w porozumieniu z uczestnikami, przeznaczyły wypracowany dochód na pokrycie wydatków związanych z integracją i rehabilitacją społeczną uczestników tej placówki (dofinansowanie do wycieczki do Czech z wyjazdem do Wiednia – **6.195 zł**, pokrycie części kosztów wyjazdu do Fabryki bombek w Złotorzy – **2.373 zł**).

3. Uczestnicy WTZ

3.1. Liczba uczestników Warsztatów na dzień 31.12.2015 r. - **41 osób**

3.1.1. Liczba uczestników w przedziale wiekowym:

- 21 – 29 - 9 osób (22%),
- 30 – 39 - 24 osób (59%),
- 40 lat i więcej - 8 osób (19%)

3.1.2. Podział ze względu na płeć:

- kobiety - 18 osób (44%),
- mężczyźni - 23 osoby (56%).

3.1.3. Podział ze względu na zamieszkiwaną gminę:

- z Gminy Krosno Odrzańskie - 29 osoby (71%),
- z Gminy Dąbie - 4 osoby (10%),
- z Gminy Bytnica - 7 osób (17%),
- z Gminy Maszewo - 1 osoba (2%)

3.1.4. Podział ze względu na stopień niepełnosprawności:

- znaczny - 27 osób (66%),
- umiarkowany - 14 osób (34%),
- lekki - brak (0%).

3.1.5. Podział ze względu na rodzaj niepełnosprawności (z uwagi na niepełnosprawność sprzężoną podanych wielkości nie należy sumować):

- choroby psychiczne – 15 osób,
- narząd ruchu - 11 osób (w tym: jedna poruszająca się wyłącznie na wózku inwalidzkim, jedna na wózku i z balkonikiem, 4 o kulach i na wózkach),
- narząd wzroku – 5 osób (w tym 1 osoba niewidoma),
- choroby neurologiczne – 15 osób,
- epilepsję – 5 osób,
- upośledzenie umysłowe – 41 osób,
- choroby układu oddechowego i krążenia – 1 osoby,
- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu – 6 osób,
- zespół Downa – 2 osoby,
- zespół Williamsa – 1 osoba,
- inne – 1 osoba

3.2. Ogólna frekwencja uczestników w zajęciach warsztatów w poszczególnych miesiącach okresu sprawozdawczego:

miesiąc	Liczba osób uczestniczących w WTZ	Frekwencja na zajęciach wyliczona procentowo
STYCZEŃ	41 osób	75%
LUTY	od 01.02 do 15.02 - 40 osób od 16.02 do 28.02 - 41 osób	76% 77%
MARZEC	41 osób	80%
KWIECIEŃ	40 osób	79%
MAJ	od 1.05 do 24.05 - 38 osób od 25.05 do 31.05 - 39 osób	78% 79%
CZERWIEC	39 osób	80%
LIPIEC	Miesiąc urlopowy, wolny od zajęć.	
SIERPIEŃ	41 osób	72%
WRZESIEŃ	od 01.09 do 20.09 - 40 osób od 21.09 do 30.09 – 41 osób	82% 83%
PAŹDZIERNIK	41 osób	78%
LISTOPAD	41 osób	82%
GRUDZIEŃ	41 osób	71%

3.3. Liczba osób, które opuściły placówkę w okresie sprawozdawczym:

3.3.1. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 01/16/01/2015 z dnia 16 stycznia 2015 roku, z dniem 16 stycznia 2015 roku z listy uczestników WTZ został skreślony

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Pogorszenie stanu zdrowia, długotrwała hospitalizacja i pisemna rezygnacja uczestnika z dnia 13.01.2015.

3.3.2. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 05/10/04/2015 z dnia 10 kwietnia 2015 roku, z dniem 30.04.2015 r. wykreślona z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim została

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Umieszczenie uczestniczki w Domu Pomocy Społecznej.

3.3.3. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 06/17/04/2015 z dnia 17 kwietnia 2015 roku, zgodnie z §11, ust 1, pkt 4) Regulaminu Organizacyjnego Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 17 kwietnia 2015 roku z listy uczestników WTZ został skreślony

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Długotrwała, nieusprawiedliwiona nieobecność na zajęciach.

3.3.4. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 07/07/05/2015 z dnia 7 maja 2015 roku., z dniem 01.05.2015 r. wykreślony z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim został

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Podjęcie zatrudnienia w ASYSTA BIS Sp. z o.o., na stanowisku pracownika dozoru.

3.3.5. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 11/03/07/2015 z dnia 3 lipca 2015 roku, z dniem 31 lipca 2015 r. została wykreślona z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim.

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Długotrwała, nieusprawiedliwiona nieobecność na zajęciach.

3.3.6. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 14/07/08/2015 z dnia 7 sierpnia 2015 roku, z dniem 7 sierpnia 2015 roku z listy uczestników WTZ został skreślony

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Niestawienie się w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim po otrzymaniu decyzji o przyjęciu do WTZ, przez okres 5 tygodni (w tym

4 tygodnie były okresem urlopowym) oraz oświadczenie uczestnika i jego matki o tymczasowej niechęci uczestniczenia w zajęciach rehabilitacyjnych.

3.3.7. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 16/11/09/2015 z dnia 11.09.2015 r., z dniem 11 września 2015 roku, wykreślony z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim został

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Oświadczenie o podjęciu zatrudnienia poza granicami Polski.

3.4. Liczba osób przyjętych do placówki w okresie sprawozdawczym:

3.4.1. Decyzją Rady Programowej nr 02/16/01/2015 z dnia 16 stycznia 2015 roku, do uczestnictwa w terapii od dnia 16 do 30 lutego 2015 roku, przyjęto

3.4.2. W związku z zaplanowaną długotrwałą nieobecnością uczestnika, Rada Programowa podjęła decyzję nr 03/23/01/2015 o przyjęciu do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, na okres od 16 do 30 lutego 2015 roku,

3.4.3. Decyzją Rady Programowej nr 04/04/03/2015 z dnia 4 marca 2015 r., do uczestnictwa w terapii od dnia 5 marca 2015 roku, zakwalifikowano

3.4.4. W dniu 25 maja 2015 r., Rada Programowa podjęła decyzję nr 08/25/05/2015 o przyjęciu do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, od dnia 25 maja 2015 roku,

3.4.5. Decyzją Rady Programowej nr 09/19/06/2015 z dnia 19 czerwca 2015 r., do uczestnictwa w terapii, na okres próbny od dnia 29 czerwca do 30 września 2015 roku, zakwalifikowano

3.4.6. Decyzją Rady Programowej nr 10/19/06/2015 z dnia 19 czerwca 2015 r., zakwalifikowano do uczestnictwa w terapii, na okres próbny od 29 czerwca do 30 września 2015 roku, Natomiast w dniu 1 października 2015, Rada Programowa podjęła decyzję nr 18/01/10/2015 o przyjęciu do WTZ uczestniczki na czas nieokreślony od 1 października 2015 roku.

3.4.7. W dniu 3 lipca 2015 r., w związku z utratą pracy przez byłego uczestnika, Rada Programowa podjęła decyzję nr 12/03/07/2015 o jego ponownym przyjęciu do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, od dnia 1 sierpnia 2015 roku.

3.4.8. Decyzją Rady Programowej nr 15/07/08/2015 z dnia 7 sierpnia 2015 r., zakwalifikowano do uczestnictwa w terapii, na okres próbny od 7 sierpnia

do 31 października 2015 roku, Natomiast w dniu 9 października 2015, Rada Programowa podjęła decyzję nr 19/09/10/2015 o przyjęciu do WTZ uczestnika na czas nieokreślony od 1 listopada 2015 roku.

3.4.9. Decyzją Rady Programowej nr 17/21/09/2015 z dnia 21 września 2015 r., zakwalifikowano do uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, na okres próbny od 21 września do 31 grudnia 2015 roku,

4. Kadra WTZ na dzień 31.12.2015 roku:

4.1. Liczba osób zatrudnionych - 13 osób na umowę o pracę i 3 osoby na umowę zlecenie.

4.2. Liczba etatów – 11,5

4.3. Charakterystyka zatrudnienia:

Stanowisko	Wykształcenie	Tytuł	Etat	Data zatrudnienia	Forma zatrudnienia	Uwagi
Kierownik	wyższe	mgr inż.	1	02.01.2001 r.	Umowa o pracę	
Główna księgowa	średnie	technik	1	01.04.2013 r.	Umowa o pracę	
Psycholog	wyższe	mgr	¼	01.09.2013 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	-	¾	01.02.2008 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	średnie	-	1	18.09.2007 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	mgr	1	01.08.2001 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	mgr	1	16.01.2001 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	mgr	¾	01.06.2013 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	mgr	¾	01.01.2015 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	-	1	01.09.2004 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	-	¾	01.12.2012 r.	Umowa o pracę	
Pracownik socjalny	wyższe	-	⅞	01.12.2009 r.	Umowa o pracę	
Technik fizjoterapii	średnie	technik	⅞	08.02.2001 r.	Umowa o pracę	
Kierowca	wyższe	mgr	½	01.01.2015	Umowa o pracę	
Sprzątaczką	zawodowe	-	-	-	Umowa zlecenie	
Sprzątaczką	zawodowe	-	-	-	Umowa zlecenie	
Obsługa kotłowni gazowej	-	-	-	-	Umowa zlecenie	

5. Działalność Rady Programowej WTZ

5.1. Radę Programową tworzą następujący pracownicy Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim:

- kierownik (przewodnicząca Rady Programowej),
- instruktorzy terapii zajęciowej,
- psycholog,
- pracownik socjalny,
- technik fizjoterapii.

5.2. Zadania Rady Programowej:

- kwalifikowanie nowych uczestników do Warsztatów,
- przygotowywanie rocznych Indywidualnych Programów Rehabilitacji dla wszystkich uczestników WTZ,
- dokonywanie semestralnej oceny realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników przy ich udziale, okresowej oceny rocznej i oceny kompleksowej,
- ustalanie składów osobowych poszczególnych grup terapeutycznych,
- określanie wysokości i zasad przyznawania i dysponowania środkami finansowymi związanymi z treningiem ekonomicznym,
- nagradzanie i karanie uczestników,
- podejmowanie decyzji o skreśleniu z listy uczestników Warsztatów.

5.3. Praca Rady Programowej w roku sprawozdawczym:

Posiedzenia Rady Programowej WTZ w okresie sprawozdawczym odbywały się systematycznie i są udokumentowane w formie protokołów. W 2015 roku odbyło się 40 spotkań Rady Programowej.

Na początku stycznia 2015 roku, Rada określiła wysokość środków finansowych przyznawanych uczestnikom w ramach treningu ekonomicznego i zgodnie ze wskazaniem pokontrolnymi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim, przeanalizowała zasadność przyznawania środków finansowych w celu realizacji treningu ekonomicznego, w stosunku do wszystkich uczestników. Ustalono także porządek zajęć (plan dnia w WTZ), składy osobowe poszczególnych grup terapeutycznych oraz grafik pełnienia dyżurów całodniowych i podczas przerw przez instruktorów terapii zajęciowej.

Do połowy lutego członkowie Rady Programowej przygotowali sprawozdania z całorocznej pracy w 2014 roku, opracowali roczne plany pracy na rok 2015, dokonali rocznej oceny realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji

uczestników (za rok 2014) i opracowali nowe Programy dla wszystkich uczestników na rok 2015.

W dniu 20 lutego 2015 roku odbyło się zebranie Rady Programowej z rodzicami uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej. Tematem zebrania były m.in.: ogólnopolski apel kierowników WTZ skierowany do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, aktualizacja oświadczeń o przyjmowanych lekach, przypomnienie wychowawstwa, przedstawienie rodzicom kalendarium imprez i zajęć dodatkowych na rok 2015. Do dyskusji na tematy bieżące, problemy osób z niepełnosprawnością, celowość działania WTZ w Krośnie Odrzańskim, możliwości rozwoju zawodowego i podjęcia pracy przez uczestników Warsztatów, wykorzystano prezentację multimedialną. Po zebraniu ogólnym, podczas spotkań indywidualnych pracowników z rodzicami, terapeuci zapoznali rodziców z ocenami rocznym i kompleksowymi oraz przedstawili Indywidualne Programy Rehabilitacji.

Podczas obrad Rady Programowej w dniu 20 marca, zaproponowano zmianę długości przerw w pracy uczestników, wynikiem czego była zmiana planu dnia. Pierwszą przerwę skrócono o 10 minut, a drugą o 10 minut wydłużono. Dokonano również zmian w składach osobowych poszczególnych pracowni, zgodnie z wnioskami uczestników i terapeutów.

W dniu 13 maja 2015, członkowie Rady Programowej spotkali się z wójtami i sołtysami. Celem spotkania było przybliżenie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej, pokazanie placówki, przekazanie informacji jakie osoby można kierować do WTZ, jakie rodzaje i formy terapii są stosowane i jaki jest cel rehabilitacji w Warsztatach. Spotkanie prowadzone było w ciekawej formie programu telewizyjnego z udziałem ławy ekspertów, w której zasiedli: Burmistrz Krosna Odrzańskiego - Marek Cebula, Kierownik WTZ - Ewa Nowicka oraz Psycholog WTZ - Piotr Bochański; doradców (pozostali pracownicy Warsztatów Terapii Zajęciowej) i publiczności (wójtowie i sołtysi). W rolę redaktorki i moderatora spotkania wcieliła się instruktorka terapii zajęciowej - Beata Ciechanowicz. Podczas spotkania wyemitowano film promocyjny w formie sondy ulicznej, nagrany przez uczestników WTZ w Krośnie Odrzańskim. Całe spotkanie było nagrywane przez Krośnieńskie Wydarzenia i wyemitowane w lokalnej telewizji, co pomogło rozpowszechnić informację o działalności placówki i dotrzeć do jeszcze szerszego grona osób potrzebujących rehabilitacji i wsparcia. Spotkanie było ciepło odebrane przez wójtów i sołtysów, a dzięki niebanalnej formie wiele treści zostało przez nich zapamiętanych.

W czerwcu i lipcu 2015 roku, Rada Programowa dokonała semestralnej oceny realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji przy udziale uczestników, w pierwszym półroczu 2015 r.

Raz w miesiącu Rada dokonywała zatwierdzenia potrąceń i wysokości środków finansowych, przeznaczonych do treningu ekonomicznego dla poszczególnych uczestników. W okresie sprawozdawczym, Rada podjęła 7 decyzji o skreśleniu z listy uczestników WTZ oraz 11 decyzji o przyjęciu nowych uczestników na okres próbny i na czas nieokreślony. Na każdym spotkaniu Rady, jej członkowie zatwierdzali protokoły z poprzednich spotkań, omawiali plany pracy na cały tydzień oraz sprawy bieżące, dotyczące podstawowej działalności terapeutycznej jednostki.

6. Sposób realizacji, rodzaje, formy i metody rehabilitacji prowadzonej w WTZ

6.1. WTZ jest placówką pobytu dziennego, czynną od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 15.00.

6.2. Zgodnie z art.10 ustawy, warsztaty terapii zajęciowej zalicza się do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej. W ciągu całego okresu sprawozdawczego, w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, wspierano **rehabilitację zawodową, społeczną, leczniczą**, a także **psychologiczną**, osób z różnymi niepełnosprawnościami, poprzez stosowanie odpowiednich rodzajów, metod, technik i form terapii, zmierzających do rozwijania:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Dla wielu z naszych uczestników, rehabilitacja prowadzona w WTZ była jedyną formą rehabilitacji, w jakiej brali udział w minionym roku.

6.3. Każdy z uczestników realizował Indywidualny Program Rehabilitacji, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu środowiskowego, obserwacji, działań i zachowań w WTZ oraz szczegółowej oceny rocznej. Realizowane w WTZ Indywidualne Programy Rehabilitacji są okresowo oceniane, modyfikowane i doskonalone.

Indywidualny Program Rehabilitacji zawiera:

- rodzaje, metody, techniki i formy rehabilitacji,
- zakres rehabilitacji,
- metody i zakres nauki umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy,
- formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
- planowane efekty rehabilitacji,
- osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

Uczestnicy realizowali swoje Indywidualne Programy Terapii w pracowni wiodącej i innych pracowniach według indywidualnych potrzeb. Nad przygotowaniem i realizacją Indywidualnych Programów Rehabilitacji dla poszczególnych uczestników, czuwał terapeuta-wychowawca, we współpracy z całym zespołem terapeutycznym. Każdy terapeuta jest wychowawcą maksymalnie 5-ciu uczestników i odpowiada za przygotowanie i realizację Indywidualnych Programów Rehabilitacji, a także ocenę efektów terapii (co pół roku, przy udziale uczestnika) oraz realizacji IPR (raz w roku). Do obowiązków wychowawcy należy także kontakt z rodzicami lub opiekunami prawnymi wychowanków oraz zdawanie relacji Radzie Programowej z procesu rehabilitacji i oceny okresowej podopiecznych.

6.4. Rehabilitacja, prowadzona w WTZ, w roku sprawozdawczym odbywała się głównie poprzez terapię zajęciową, prowadzoną w 8 pracowniach terapeutycznych:

- 6.4.1. gospodarstwa domowego,
- 6.4.2. plastycznej,
- 6.4.3. komputerowej,
- 6.4.4. krawiecko-hafciarskiej,
- 6.4.5. artystycznej,
- 6.4.6. ogólnotechnicznej,
- 6.4.7. florystycznej,
- 6.4.8. rozwoju zawodowego i osobistego.

6.5. Formy terapii zajęciowej stosowane w Warsztatach Terapii Zajęciowej:

- 6.5.1. grupowa - polegająca na wykonywaniu różnych bądź tych samych zadań przez kilka osób (najczęściej uczestników przebywających w danej pracowni); grupy były tworzone celowo lub powstawały samorzutnie na zasadzie zainteresowań uczestników, lub konieczności dołączenia do grupy w związku z nieobecnością jakiegoś instruktora terapii;
- 6.5.2. zbiorowa - wszyscy uczestnicy wykonują jednocześnie tę samą pracę, chociaż pracują we właściwym dla nich tempie lub biorą udział w tym samym rodzaju terapii, prowadzonej jedną metodą za pomocą tej samej techniki i użyciu tych samych narzędzi; najczęściej były to: społeczność, wyjazdy i wycieczki, imprezy i spotkania z zakresu integracji społecznej;
- 6.5.3. indywidualna – uczestnik wykonuje zadania specjalnie dla niego przeznaczone/przygotowane, dobrane tak, aby korygowały jego zaburzone sfery w sposób indywidualny.

6.6. Rodzaje terapii zajęciowej prowadzonej w WTZ w Krośnie Odrzańskim:

- 6.6.1. ergoterapia – terapia pracą, terapia poprzez zajęcia manualne;
- 6.6.2. socjoterapia – terapia zaburzeń zachowania i zaburzeń emocjonalnych w toku spotkań grupowych, towarzyskich;
- 6.6.3. arteterapia – terapia sztuką, kontakt bierny lub czynny ze sztuką i kulturą.

6.7. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach ergoterapii:

- 6.7.1. bukieciarstwo, florystyka;
- 6.7.2. hafciarstwo,
- 6.7.3. krawiectwo,
- 6.7.4. stolarstwo,
- 6.7.5. gastronomia,
- 6.7.6. prace porządkowe,
- 6.7.7. drobne naprawy.

6.8. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach socjoterapii:

- 6.8.1. ludoterapia/zabawoterapia,
- 6.8.2. terapia ruchem,
- 6.8.3. trening umiejętności społecznych,
- 6.8.4. trening w zakresie czynności życia codziennego,
- 6.8.5. trening ekonomiczny,
- 6.8.6. rekreacja,
- 6.8.7. relaksacja,

- 6.8.8. sylwoterapia,
- 6.8.9. metody dydaktyczne,
- 6.8.10. metody behawioralne
- 6.8.11. edukacja seksualna.

6.9. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach arteterapii:

- 6.9.1. rysunek,
- 6.9.2. malarstwo,
- 6.9.3. grafika,
- 6.9.4. sztuki użytkowe,
- 6.9.5. zdobnictwo i dekoratorstwo,
- 6.9.6. florystyka,
- 6.9.7. muzykoterapia,
- 6.9.8. teatroterapia,
- 6.9.9. poezjoterapia,
- 6.9.10. choreoterapia,
- 6.9.11. biblioterapia,
- 6.9.12. filmoterapia,
- 6.9.13. esteterapia.

6.10. Metody terapii prowadzonej w WTZ realizowane były w roku sprawozdawczym za pomocą wybranych przez kadrę merytoryczną **technik terapii**, przy użyciu dostępnych **narzędzi**, zgodnie z Indywidualnymi Programami Rehabilitacji.

6.11. Realizacja planów terapii w poszczególnych pracowniach w okresie sprawozdawczym:

6.11.1. Pracownia ARTYSTYCZNA

W ramach **rehabilitacji społecznej**, w roku 2015 pracowano nad:

- kształtowaniem sfery emocjonalno – motywacyjnej (m.in. adekwatność okazywania emocji, równowaga emocjonalna, poczucie własnej wartości, odporność na frustracje, umiejętność rozwiązywania problemów, motywacja do pracy, aktywność podczas zajęć),
- kształtowaniem sfery intelektualnej (m.in. nauka organizacji czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań poznawczych i kulturalnych, ćwiczenie pamięci i koncentracji uwagi),
- kształtowaniem sfery społecznej (dojrzałość emocjonalna, harmonijne współzycie w grupie, przestrzeganie norm i zasad społecznych, umiejętność

dzielenia się i niesienia pomocy, tworzenie więzi i przyjaźni, umiejętność komunikowania się),

- ćwiczeniem czynności życia codziennego (utrzymywanie porządku w najbliższym otoczeniu, nauka i kształtowanie nawyków sprzątanego po pracy, trzymania porządku na stanowisku pracy, dbania o materiały i narzędzia, efektywne wykorzystywanie materiałów).

W ramach **rehabilitacji zawodowej**, kształtowano następujące zakresy i sfery:

- akceptacja współpracowników (umiejętność współpracy z innymi),
- dojrzałość i umiejętności zawodowe (dyscyplina pracy i przestrzeganie regulaminu WTZ, kreatywność, samodzielność, dokładność, pracowitość, posługiwanie się narzędziami),
- postawa zawodowa (staranność, dokładność, kontynuacja pracy bez obecności terapeuty, nabywanie nowych umiejętności, odpowiedzialność, dbałość o materiały i narzędzia),
- sfera intelektualna (nauka nowych umiejętności - śpiewanie w j. francuskim, nauka odczytywania dźwięków na pianinie, nauka czytania mapy miasta),
- zasoby (techniki szkolne – czytanie, ćwiczenia grafomotoryczne, pisanie, umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów),
- motoryka (sprawność manualna, koordynacja wzrokowo – ruchowa).

Rehabilitacja społeczna i zawodowa w pracowni artystycznej odbywała się w formie indywidualnej, grupowej lub w parach, przy użyciu wybranych metod i technik. W 2015 roku zrealizowano:

- w ramach współpracy z Domem Dziecka - wspólne zajęcia w pracowni artystycznej z zakresu papieroplastyki dla dzieci i uczestników WTZ,
- w ramach muzykoterapii:
 - relaksacje czynne (muzykowanie na instrumentach, śpiewanie, zestaw ćwiczeń ruchowo – oddechowych, kolorowanie mandali i próby tworzenia własnych) i bierne (słuchanie melodii granych na pianinie, muzyki dostępnej na nośnikach, wizualizacje, relaks przy muzyce i tekście czytany),
 - nauka grania prostych utworów na keyboardzie (metodą kolorów) oraz rozwijanie umiejętności grania i rozszerzanie repertuaru,
 - nauka nowych piosenek i wykorzystywanie ich do inscenizacji,
 - zabawy odciążające i aktywizujące,

- zagadki muzyczne,
- przygotowanie uczestnika do występu kolędowego podczas spotkania opłatkowego w WTZ;
- w ramach teatroterapii:
 - przygotowanie grupy do występu pantomimicznego na „Guliweriadę 2015” w Strzelcach Krajeńskich,
 - przygotowanie inscenizacji „Tere fere kuku”,
 - wyjazd do Sulechowa na Przegląd Muzyczno – Teatralny,
 - występ dla dzieci przedszkolnych („Tere fere kuku”),
 - organizacja Wieczoru Paryskiego pt. „Oh la la Paris” - przygotowanie przedstawienia kabaretowego, przygotowanie scenariusza imprezy,
 - oprawa artystyczna spotkania opłatkowego (wiersze i kolędy);
- prace remontowo – malarskie w pracowni artystycznej i w pokoju socjalnym,
- prace na kiermasz i indywidualne zamówienia (kartki, vouchery, anioły, tabliczki, choinki),
- dekoracje okolicznościowe świetlicy i korytarza WTZ,
- nauka i kształtowanie umiejętności wykorzystywania poznanych technik plastyczno – technicznych z zakresu papieroplastyki, decoupage, zdobnictwa, quillingu i szydełkowania.

6.11.2. Pracownia FLORYSTYCZNA:

Program rehabilitacji w pracowni florystycznej obejmował wszystkie rodzaje terapii (ergoterapię, socjoterapię i arteterapię). W ramach rehabilitacji uczestników w roku sprawozdawczym zrealizowano:

- rozbudzanie poczucia piękna i estetyki w otaczającym środowisku (rozpoznawanie i nazywanie ziół i kwiatów),
- rozwój sprawności manualnych (różne techniki suszenia, cięcia, przygotowywania do wykorzystania kwiatów, gałęzi, zbóż i innych roślin),
- kształtowanie postaw zawodowych i społecznych (organizowanie warsztatu pracy, przestrzeganie zasad BHP, planowanie pracy, dokładność wykonywania zadań, współpraca z innymi uczestnikami, dbałość o narzędzia i materiały, podnoszenie zdolności zapamiętywania i wykonywania poleceń).
- w ramach współpracy z Domem Dziecka - zajęcia o charakterze integracyjnym (wykonywanie prostych kompozycji florystycznych oraz drobnych elementów dekoratorskich),.

- naukę tworzenie Ikebany – skupienie się na tworzeniu harmonii linearnych konstrukcji rytmu i koloru.
- przygotowanie prac na kiermasze okolicznościowe,
- przygotowanie dekoracji stołów na spotkania okolicznościowe,
- aromaterapię – inhalacje przy wykorzystaniu kominka aromatycznego.
- hortiterapię – w ramach terapii zostały wykorzystane wszystkie etapy hodowli roślin doniczkowych oraz artystyczne formy zastosowania tych roślin.
- silwoterapię - zajęcia z relaksacji w plenerze leśnym (m.in. przy okazji grzybobrania),
- integrację społeczną uczestników WTZ - w ramach współpracy z parafią i sołectwem Gostchorze odbyło się dekorowanie Grobu Pańskiego w Gostchorzu oraz sprzedaż palm wielkanocnych w kościele parafialnym w Krośnie Odrzańskim.

6.11.3. Pracownia gospodarstwa domowego:

Zajęcia ramowe z zakresu gospodarstwa domowego realizowane w pracowni:

- układanie menu tygodniowego,
- układanie listy zakupów i jej realizacja,
- przygotowywanie posiłku regeneracyjnego zgodnie z założonym menu tygodniowym,
- nauka sprzątnania,
- nauka prasowania.

W ramach rehabilitacji w pracowni gospodarstwa domowego realizowane były następujące bloki zajęć:

- Kuchnia domowa:
 - wyszukiwanie przepisów za pomocą Internetu, książki kucharskiej lub czasopism kulinarnych,
 - nauka wykonywania „przepiśników” na użytek własny,
 - nauka wykonywania dań z użyciem różnego rodzaju makaronów,
 - nauka wykonywania sosów z użyciem różnych gatunków mięs,
 - nauka wykonywania sałatek,
 - nauka wykonywania dań mącznych (pierogi, kopytka, kluski śląskie, naleśniki itp.),
 - nauka wykonywania szaszłyków mięsnych i warzywnych,
 - nauka faszerowania mięs.

- Mała ekonomia domowa:
 - zapoznanie się z zasadami konstruowania budżetu domowego,
 - nauka planowania posiłków na cały tydzień,
 - nauka przygotowywania listy zakupów i ekonomicznego robienia zakupów zgodnie z przygotowaną listą,
 - nauka oszczędnego wykorzystania produktów.
- Przygotowanie uczestniczki do udziału w Olimpiadzie Umiejętności Zawodowych (bukiet z warzyw).
- Nauka prac porządkowych:
 - doskonalenie umiejętności prasowania,
 - doskonalenie umiejętności prania w pralce automatycznej (ścierki kuchenne, fartuchy itp.),
 - nauka odpowiedniego mycia przedmiotów i powierzchni, stosując odpowiednie środki,
 - doskonalenie umiejętności ścierania kurzu oraz porządkowania regałów świetlicowych.
- Przygotowywanie imprez okolicznościowych:
 - Spotkanie integracyjno-edukacyjne „Przedszkolandia” – zajęcia kulinarne z dziećmi w ramach integracji społecznej.
 - Spotkanie z wójtami i sołtysami – przygotowanie poczęstunku.
 - Śniadanie Wielkanocne:
 - nauka układania menu oraz sporządzania listy zakupów,
 - nauka dokonywania zakupów zgodnie z listą,
 - nauka przygotowywania potraw wielkanocnych,
 - nauka estetycznego podawania do stołu.
 - Powitanie lata:
 - sałatki ze świeżych warzyw,
 - szaszłyki mięsne i warzywne.
 - Dzień Pracownika Socjalnego:
 - przygotowanie sałatek,
 - nakrycie do stołów.
 - Wieczór Paryski pt „Oh la la Paris”:
 - zapoznanie uczestników z tradycyjną kuchnią francuską,
 - przygotowanie francuskiego poczęstunku.

- Noc filmowa:
 - wybór potraw na wspólną kolację i śniadanie,
 - zaplanowanie i zrobienie zakupów,
 - przygotowanie posiłków.
- Noc Mikołajkowa:
 - zaplanowanie i przygotowanie poczęstunku w trakcie zabaw integracyjnych,
 - przygotowanie kolacji i śniadania.
- Boże Narodzenie:
 - ułożenie menu oraz listy zakupów na tę okoliczność oraz jej realizacja,
 - nauka przygotowywania potraw wigilijnych,
 - nauka estetycznego podawania do stołu.

6.11.4. Pracownia komputerowa:

W ramach zajęć w pracowni w roku sprawozdawczym zrealizowano:

- Naukę pisania pism użytkowych typu:
 - notatka, post internetowy, ogłoszenie, e-mail, ulotka reklamowa, usprawiedliwienie, zaproszenie, życzenia - dla osób początkujących,
 - petycja i regulamin – dla osób zaawansowanych.
- Naukę komponowania wypowiedzi np. urzędowych, okolicznościowych zarówno oficjalnych jak i prywatnych.
- Naukę opracowania projektu graficznego i wykonanie dyplomów, zaproszeń, kartek okolicznościowych, ulotek, prostych wizytówek, karteczek imiennych na prezenty, winietek, zawieszek na prace itp. według potrzeb WTZ. W tym roku wykonano: dyplomy za udział w turnieju Darta i Kręgli, kartki walentynkowe – projekt „Buziakscan” oraz ulotki na kiermasze, zaproszenia na imprezy organizowane przez WTZ, naklejki na prace oraz kartki okolicznościowe.
- Pracę z edytorem tekstu – Microsoft Word:
 - przepisywanie tekstu (bajki terapeutyczne, wszelkie teksty wykorzystywane do zajęć w pracowni komputerowej, przepisy kulinarne, teksty piosenek, wiersze, pisma wg potrzeb uczestników),
 - kopiowanie i wstawianie tekstu,
 - wykorzystanie narzędzi z paska formatu,
 - pisanie poradnika DEKALOG OPTYMISTY.

- Naukę podstaw programów do obróbki zdjęć Picasa oraz Photoscape – poziom zaawansowany dla wybranych uczestników.
- Archiwizację fotografii pamiątkowych i dokumentacyjnych WTZ.
- Zajęcia z podstaw fotoreportażu:
 - wykonywanie zdjęć przez uczestników
 - fotoreportaże z imprez organizowanych przez WTZ oraz imprez, w których biorą udział uczestnicy WTZ.
- Cykl zajęć wspomagających rozwój emocjonalno – społeczny uczestników w grupie Vopel (2 godz. wg potrzeb grupy). Zajęcia obejmowały ćwiczenia z zakresu komunikacji interpersonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań asertywnych. Celem zajęć było:
 - nauka aktywnego słuchania i unikania zakłóceń w grupie,
 - zdobywanie umiejętności współpracy oraz brania współodpowiedzialności za grupę,
 - kształtowanie poczucia przynależności do grupy oraz nauka działania prospołecznego,
 - nauka konstruktywnych form i technik redukowania napięcia (gniewu, złości, irytacji, wściekłości),
 - nauka odkrywania własnej wartości i korzystania ze swoich pozytywów,
 - dalszy rozwój umiejętności radzenia sobie z problemami ze szczególnym uwzględnieniem asertywnego reagowania na krytykę i atak.
- Cykl zajęć grupowych „Relaksacja jako metoda radzenia sobie w sytuacjach stresowych”. Stosowane metody relaksacyjne: wizualizacje i afirmacje oraz muzyka relaksacyjna. Wyznaczanie własnej ścieżki terapeutycznej, wymiana doświadczeń w grupie. Praca indywidualna polegała na zastosowaniu muzykoterapii biernej wobec uczestników uwzględniając ich indywidualne, bieżące potrzeby, stan zdrowia i nastroj.
- Ćwiczenie korzystania z gier komputerowych zręcznościowych i logicznych przez osoby z trudnościami w czytaniu i pisaniu oraz osoby z zaburzeniami motoryki małej. Realizowane cele: doskonalenie sprawności manualnej, refleksu, koordynacji percepcyjno – motorycznej oraz koncentracji uwagi. Zajęcia miały charakter korekcyjny i stymulujący rozwój opóźnionych funkcji psychomotorycznych.
- Naukę korzystania z programów użytkowych oraz informacyjnych, w tym edukacyjnych np. filmy przyrodnicze, filmy o tematyce niepełnosprawności

np. savoir vivre wobec osób z niepełnosprawnością, filmy instruktażowe itp.
Programy użytkowe: Picasa, Photoscape, M. Word, W. Media Player

- Wyszukiwanie filmów dokumentalnych o życiu osób z niepełnosprawnością, w tym o uczestnikach warsztatów terapii zajęciowej oraz amatorskich filmów dokumentalnych, zamieszczanych na stronach warsztatów terapii zajęciowej, stronach fundacji, szkół itp. Wspólne oglądanie filmu w 5 osobowej grupie.
- Nauka pracy w parze – próby przekazywanie wiedzy i umiejętności z zakresu pracowni na poziomie uczestnik – uczestnik.

6.11.5. Pracownia krawiecko-hafciarska:

W roku sprawozdawczym w ramach ergoterapii uczestnicy:

- utrwalali znajomość podstawowych zasad BHP – bezpieczne użytkowanie maszyn do szycia, nożyczek, igieł i innych sprzętów w pracowni,
- doskonalili umiejętności obsługi wieloczynnościowych maszyn do szycia ćwicząc:
 - włączanie, wyłączanie,
 - zakładanie nici,
 - dobór odpowiedniego ściegu do wykonywanej pracy,
 - zmiana igły,
 - zmiana stopki,
 - ustawienie odpowiedniego ściegu w maszynie,
 - konserwacja (czyszczenie, oliwienie);
- uczyli się szyć ręcznie i maszynowo rzeczy użytkowe (fartuchy, poduszki, torby na zakupy) oraz zabawki - przytulanki,
- doskonalili haft krzyżykowy na kanwach drukowanych.
- ćwiczyli haft przed igłą i haft gobelinowy na kanwach.
- doskonalili techniki filcowania na mokro i na sucho tworząc elementy dekoracyjne, figurki przestrzenne (zwierzęta), zawieszki do telefonów oraz elementy do wyrobu biżuterii.
- próbowali szyć elementy dekoracji oraz kostiumów do przedstawień teatralnych, a także kreacji do pokazu mody.

W ramach pracowni krawiecko-hafciarskiej realizowano także:

- trening higieny osobistej,
- kształtowanie i utrwalanie umiejętności obsługi pralki automatycznej,
- trening segregowania rzeczy do wyprania,

- utrwalanie umiejętności rozwieszania prania,
- ćwiczenie umiejętności prasowania i składania garderoby.

W ciągu roku w tej pracowni prowadzono pogadanki z uczestniczkami na temat:

- zdrowia kobiety (higiena i wizyty ginekologiczne),
- higieny jamy ustnej i dbałości o zęby (leczenie stomatologiczne),
- ogólnej dbałości o zdrowie oraz konieczności informowania rodziców/opiekunów o dolegliwościach.

6.11.6. Pracownia ogólnotechniczna:

W minionym roku realizowano:

- Kształtowanie umiejętności posługiwania się narzędziami i maszynami, które znajdują się w pracowni technicznej:
 - praca przy wyrzynarce stołowej i ręcznej,
 - praca przy pile tarczowej stołowej,
 - praca przy wiertarce stołowej,
 - używanie szlifierki oscylacyjnej, taśmowej, wiertarki i wkrętarki.
- Nabywanie umiejętności i nawyku estetycznego wykonywania prac oraz nabywanie umiejętności pracy w grupie:
 - wyrobienie nawyku estetycznego malowania farbami akrylowymi gotowych elementów drewnianych przy pomocy różnych technik malarskich (pędzlem, tapowania, decoupage),
 - kształtowanie umiejętności estetycznego malowania wałkiem dużych powierzchni, takich jak np. ściana,
 - kształtowanie umiejętności estetycznego szlifowania gotowych elementów ze sklejki przy pomocy szlifierek oraz papieru ściernego,
 - przygotowanie do pracy w grupie poprzez przydzielanie każdemu z uczestników zadań etapowych do wykonania (wielozadaniowość, współzależność i zwracanie uwagi na wspólną odpowiedzialność za zleczone zadanie).
- Kształtowanie dokładności podczas wykonywania prac w pracowni:
 - kształtowanie umiejętności dokładnego wycinania na wyrzynarce odrysowanych elementów na sklejkę, desce, płycie,
 - nauka dokładnego wymiarowania (przy pomocy kątowników, linijek stolarskich), rysowania z szablonów,
 - nauka podstaw rysunku technicznego.

- Zminimalizowanie nadmiernego napięcia psychoruchowego (rozwijanie mięśni palców, ramion, nadgarstka):
 - szlifowanie ręczne elementów ze sklejki, deski, drewna, płyty,
 - malowanie przy pomocy pędzla lub gąbki,
 - prace remontowe w pracowniach (szpachlowanie, szlifowanie, gruntowanie, malowanie,),
 - drobne prace naprawcze ślusarskie – wymagające zręczności i dokładności (wymiana zamków w drzwiach i szafka w szatni).
- Rozwinięcie nawyku utrzymywania porządku na stanowisku pracy:
 - sprzątanie każdorazowo stanowiska pracy po wykonaniu zadania,
 - umiejętne przygotowanie stanowiska pracy,
 - systematyczne sprzątanie pracowni.
- Edukacja bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w maszyny oraz przy pomocy elektronarzędzi:
 - kształtowanie umiejętności bezpiecznej pracy na maszynach i przy pomocy elektronarzędzi (instruktaż słowny i praktyczny, analiza instrukcji bhp),
 - zapoznanie uczestników z ryzykiem zachowań niebezpiecznych, łamaniem przepisów bhp,
 - zapoznanie ze środkami ochrony indywidualnej i metodyką ich stosowania.

Prace wykonane w pracowni ogólnotechnicznej w roku sprawozdawczym:

- Przygotowywanie aniołów, reniferów, serc dla pracowni plastycznej i artystycznej jako podstawy do malowania i ozdabiania (wycinanie ze sklejki, szlifowanie, przygotowanie do malowania i montowania gotowych elementów).
- Wykonywanie prac zleconych przez osoby prywatne (przygotowywanie ram okiennych, ramek na obrazy i zdjęcia, szlifowanie półek i kredensów, renowacje mebli).
- Bieżące drobne prace naprawcze na terenie WTZ (ślusarskie, hydrauliczne), wymiana świetlówek i żarówek w pracowniach z udziałem uczestników pracowni technicznej.
- Przygotowywanie prac na kiermasze Walentynkowy i Wielkanocny (serca, zające, jaja ze styropianu, baranki).

6.11.7. Pracownia plastyczna:

W roku sprawozdawczym pracowano nad:

- Kształtowaniem w uczestnikach umiejętności właściwego dobierania kolorów i posługiwania się szkicem - poprzez wykonywanie kartek walentynkowych, wielkanocnych, bożonarodzeniowych oraz okolicznościowych (odwzorowywanie, kolorowanie, dekorowanie - napis okolicznościowy).
- Doskonaleniem znanych technik:
 - wypalanie w drewnie,
 - malowanie obrazów na płytach pilśniowych farbami akrylowymi,
 - malowanie farbami akrylowymi na sklejce,
 - szkicowanie ołówkami,
 - kolorowanie gotowych modułów grafomotorycznych oraz figur geometrycznych,
 - pisanie po śladzie,
 - malowanie toreb farbami do malowania na płótnie,
 - klejenie klejem na gorąco,
 - eksperymentowanie z pieczętkami, patyczkami, masą solną, ziarenkami kawy itp.
- Estetyką wykonywania prac.
- Nabywaniem umiejętności pracy w grupie.
- Minimalizowaniem nadmiernego napięcia psychoruchowego (rozwijanie mięśni ramion i palców).
- Nauką nowych umiejętności poprzez nowe techniki plastyczne (scrapbooking), posługiwanie się nowymi narzędziami pracy (pirografy z różnymi końcówkami).
- Kształtowaniem umiejętności posługiwania się narzędziami plastycznymi.
- Rozwijaniem zainteresowań i uzdolnień manualnych.
- Kształtowaniem nawyku utrzymywania porządku w swoim otoczeniu, przygotowanie i sprzątanie miejsca pracy.

6.11.8. Pracownia rozwoju zawodowego i osobistego:

Głównym celem pracowni rozwoju zawodowego i osobistego w roku 2015 była przede wszystkim aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością na otwartym rynku pracy oraz poszukiwanie, nawiązywanie i podtrzymanie kontaktu z potencjalnymi pracodawcami. W ramach realizacji założonego planu:

- utrzymano kontakt z panem Eugeniuszem Kozłowskim, dyrektorem zakładu pracy chronionej Asysta Bis, dzięki czemu jeden z uczestników podjął pracę zarobkową jako pracownik dozoru w Bytnicy,
- nawiązano dwa nowe kontakty z potencjalnymi pracodawcami: z właścicielem Kuźni Smaku w Krośnie Odrzańskim oraz dyrektorem Ośrodka Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim, gdzie dwóch naszych uczestników odbyło próbne rozmowy kwalifikacyjne na staż (pomoc kuchenna i pomoc w kręgielni). Możliwość odbycia stażu przez naszych uczestników w wyżej wymienionych miejscach pracy została przełożona do czasu, gdy w Powiatowym Urzędzie Pracy będą fundusze z PFRON na realizację staży przez osoby z niepełnosprawnością;
- uczestnicy brali udział w wyjściach do zakładów pracy takich jak: Homanit i Pizzeria Calloni w Krośnie Odrzańskim, gdzie mieli możliwość poznania specyfiki pracy w tych zakładach,
- realizowano cykl zajęć z zakresu profilaktyki zdrowia i uzależnień,
- osoby realizujące program tej pracowni poznały zasady jak należy się ubrać i zachować na rozmowie z potencjalnym pracodawcą,
- uczyli się tworzyć dokumenty aplikacyjne takie jak: CV, list motywacyjny, podanie o pracę, a także wyszukiwać oferty pracy w Internecie,
- doskonalili umiejętność pisania, czytania, liczenia, koncentracji uwagi oraz wypełniania druków pocztowych,
- zaznajomili się z działalnością instytucji publicznych takich jak: Powiatowy Urząd Pracy i ZUS,
- nastąpił wzrost motywacji do poszukiwania i podjęcia zatrudnienia przez uczestników.

We wszystkich pracowniach uczestnicy zdobywali i utrwalali umiejętności z zakresu kompetencji społecznych i zawodowych:

- współpracy w małej grupie i przestrzegania zasad niezbędnych do prawidłowego jej funkcjonowania,
- zachowania odpowiednich relacji pionowych i poziomych,
- kształtowania pozytywnych postaw społecznych: asertywności, otwartości, akceptacji, wyrozumiałości, szacunku dla innej osoby;
- tworzenia przyjacielskiej atmosfery,
- komunikacji interpersonalnej.

6.12. Poza terapią zajęciową w pracowniach, prowadzona była także **fizjoterapia**. Fizjoterapią w okresie sprawozdawczym objętych było 41 uczestników. Według ułożonego planu, uczestnicy korzystali z fizjoterapii 2 do 3 razy w tygodniu, w zależności od stopnia upośledzenia układu ruchowego. Codzienne zajęcia z zakresu **fizjoterapii**, obejmujące **kinezyterapię**, **masaż leczniczy**, **terapię manualną** oraz **fizykoterapię**, odbywały się w sali rehabilitacyjnej w WTZ i na siłowni w Parku Tysiąclecia, natomiast nauka gier zespołowych i zabawy ruchowe - w sali sportowej przy jednostce wojskowej, hali sportowo-widowiskowej lub na boisku SP 2.

W celu poprawy ogólnej sprawności fizycznej uczestników, prowadzone były:

- ćwiczenia w odciążeniu kończyn dolnych i górnych,
- ćwiczenia bierne i redresyjne kkg i kkd,
- ćwiczenia samowspomagane kkg i kkd na UGUL-u,
- ćwiczenia manualne dłoni,
- ćwiczenia ogólnokondycyjne na materacu,
- ćwiczenia na sprzęcie rehabilitacyjnym (rotor, bieżnia, stepper, trener),
- masaż suchy,
- naświetlania lampą Sollux wg wskazań.

Ponadto realizowano:

- usprawnianie lokomocji oraz zwiększenie kondycji fizycznej:
 - wyjścia na kręgielnię (turniej kręgli),
 - turniej Darta w WTZ,
 - turniej tenisa stołowego,
 - BOCCIA,
 - spacer z kijkami (Nordic Walking).

- naukę w gry zespołowe i indywidualne (BOCCIA, tenis stołowy, piłka nożna, siatkówka),
- w roku sprawozdawczym, grupa uczestników dwa razy brała udział w wojewódzkich zawodach Boccia w Zielonej Górze, organizowanych przez Stowarzyszenie „Zieloni”;
- udział uczestników w spartakiadzie sportowej w Górzycy,
- udział uczestników w turnieju piłki siatkowej w Gubinie organizowanym przez Filię POW Integracja,
- udział uczestników w Spartakiadzie Sportowej Osób Niepełnosprawnych w Wiechlicach (rozgrywki piłki nożnej, konkurencje sportowe i zręcznościowe),
- udział w Mikołajkowym Turnieju Kręgli organizowanym przez POW Integracja.

6.13. Uczestnicy mogli także skorzystać z **pomocy psychologicznej** w ramach której psycholog:

- prowadził indywidualną pomoc psychologiczną dla uczestników oraz ich rodzin,
- motywował uczestników do zajęć/pracy w pracowniach,
- prowadził spotkania społeczności,
- brał udział w spotkaniach z opiekunami uczestników WTZ,
- konsultował i dokonywał ewaluacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji oraz Ocen Programów Rehabilitacji,
- brał czynny udział w posiedzeniach Rady Programowej,
- opracował oceny kompleksowe uczestników zgodnie z harmonogramem,
- współpracował z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin: PCPR, OPS, Stowarzyszenie SYNERGIA, Lubuskie Stowarzyszenie Pedagogów i Psychologów (jako członek komitetu założycielskiego).
- wraz z pracownikiem socjalnym brał udział w wizytach w środowisku uczestników.
- był współprowadzącym spotkanie z przedstawicielami władz lokalnych i samorządowym promujących WTZ.
- brał udział w imprezach okolicznościowych organizowanych na terenie WTZ oraz spotkaniu z okazji Dnia Pracownika Socjalnego zorganizowanego przez PCPR w Krośnie Odrzańskim.

6.14. Praca socjalna i trening ekonomiczny realizowane przez pracownika socjalnego

W roku sprawozdawczym w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, pracownik socjalny prowadził trening ekonomiczny ze wszystkimi uczestnikami. Trening ten odbywał się w formie bezgotówkowej i gotówkowej. Uczestnicy otrzymywali w ramach treningu ekonomicznego środki finansowe wypłacane zgodnie z obowiązującym w placówce *Regulaminem Organizacyjnym*. Na początku roku Rada Programowa ustaliła wysokość środków przeznaczonych na trening ekonomiczny w wysokości 60 zł miesięcznie. W celu udokumentowania treningu ekonomicznego, dla każdego uczestnika prowadzona była indywidualna ewidencja rozliczeń finansowych. Podstawą rozliczenia wydatkowanych środków była faktura lub paragon podpisany przez uczestnika.

Na początku roku uczestnicy wraz z pracownikiem socjalnym zaplanowali wydatki na rok bieżący. W ramach treningu ekonomicznego uczestnicy, w zależności od umiejętności i założeń w Indywidualnych Programach Rehabilitacji, uczyli się wartości pieniądza, dokonywali prostych i/lub złożonych zakupów w małych sklepach, na bazarze i w supermarketach, oszczędzali i planowali wydatki, ćwiczyli umiejętność gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi, dokonywali operacji na książeczkach oszczędnościowych PKO, uczyli się dokonywać samodzielnych wyborów i samodzielnego podejmowania decyzji. Wraz z pracownikiem socjalnym lub instruktorem terapii z pracowni gospodarstwa domowego, dokonywali zakupów w supermarketach (Biedronka, Netto, Eko, Horex i Polo Market) na potrzeby tej pracowni, wg wcześniej sporządzonej listy przy pomocy instruktora terapii zajęciowej z pracowni gospodarstwa domowego. Nowi uczestnicy zakładali książeczki oszczędnościowe, a pozostali, w miarę potrzeb, wymieniali zużyte na nowe.

Poza prowadzeniem treningu ekonomicznego, w ramach szeroko pojętej pracy socjalnej, kształtowane były umiejętności społeczne uczestników. Kształtowanie tych umiejętności oparte było na treningach społecznych, którymi objęci są wszyscy uczestnicy. Uspołecznienie obejmowało min. takie zakresy jak: samodzielność, odpowiedzialność, rozwój umiejętności komunikacyjnych i kontaktów interpersonalnych, profilaktykę zdrowotną, dokonywanie samodzielnych wyborów i samodzielne podejmowanie decyzji, a także branie odpowiedzialności za podjęte decyzje.

6.15. Rehabilitacja zawodowa

Warsztaty Terapii Zajęciowej, zgodnie z art. 10 ustawy z 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, są formą aktywności wspomagającą proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

W Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, realizacja celów rehabilitacji zawodowej w roku sprawozdawczym, odbywała się przede wszystkim przez stosowanie różnorodnych techniki i metod terapii zajęciowej w ośmiu pracowniach terapeutycznych. W roku sprawozdawczym duży nacisk kładziono na ergoterapię, ale też niezbędną w pracy zawodowej socjoterapię. Aktywizację zawodową, określanie profilu zawodowego uczestników, współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy i pracodawcami realizowała pracownia rozwoju osobistego i zawodowego.

Realizację zadań tej pracowni przedstawia punkt 6.11.8. niniejszego sprawozdania.

W roku sprawozdawczym:

- jeden uczestnik podjął pracę w Zakładzie Pracy Chronionej ASYSTA BIS Spółka z o.o. jako pracownik dozoru w tartaku w Bytnicy,
- kolejny uczestnik zarejestrował się w Urzędzie Pracy jako osoba poszukująca pracy,
- trzech uczestników odbyło rozmowy kwalifikacyjne z pracodawcami,
- sześć osób poznało specyfikę pracy w pizzerii „Callonii”,
- siedem osób zapoznało się z pracą w zakładzie pracy „Homanit”,
- pięć osób uczestniczyło w grupowym wyjściu do pizzerii Calloni i kawiarni „Angel” w Krośnie Odrzańskim, samodzielnie złożyli zamówienie i zapłacili za nie.

Postępy w zakresie rehabilitacji zawodowej poczynione przez uczestników WTZ w Krośnie Odrzańskim w roku 2015, przedstawia punkt 7.1 niniejszego sprawozdania.

6.16. Cele i zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i integracji, realizowane w 2015 roku:

Celem rehabilitacji społecznej jest włączenie osób z niepełnosprawnością we wszystkie przejawy życia społecznego, by mogły być i czuć się użytecznym i w pełni wartościowym członkiem społeczności oraz korzystać ze wszystkich dóbr przez nią wytwarzanych, jak również przyczyniać się do ich pomnażania. Jest to proces, który

ma na celu możliwie jak największe usamodzielnienie, wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Do tego, aby proces rehabilitacji społecznej mógł przebiegać i zakończyć się pomyślnie, niezbędna jest wola i przygotowanie, zarówno osoby z niepełnosprawnością, jak i społeczeństwa, które musi chcieć przyjąć tę osobę w swoje kręgi na równych prawach. Dlatego Warsztaty Terapii Zajęciowej, mimo iż nie są jednostką kulturalną, starają się włączać osoby z niepełnosprawnością w życie kulturalne miasta, a także tworzyć kulturę poprzez występy teatralne, muzyczne i kabaretowe dla lokalnej społeczności.

Zarówno uczestnictwo w imprezach okolicznościowych, jak i sam fakt pojawiania się uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w miejscach publicznych, (np. przy okazji realizacji treningów ekonomicznych i społecznych, czy wystaw i kiermaszów prac przez nich wykonanych), wpływa na ogólny wizerunek tych osób wśród ludzi, którzy rzadko mają kontakt z osobami z niepełnosprawnością. Integralną częścią rehabilitacji społecznej jest przygotowanie całego społeczeństwa do wzajemnego współżycia i współpracy, co też Warsztaty Terapii Zajęciowej czynią poprzez organizację i udział w wielu przedsięwzięciach kulturalnych, integracyjnych, sportowo-rekreacyjnych, konkursowych, edukacyjnych itp. oraz propagowanie podstawowej wiedzy o osobach z niepełnosprawnością, o ich możliwościach i ograniczeniach oraz ich rehabilitacji.

Postępy w zakresie rehabilitacji społecznej poczynione przez uczestników WTZ w Krośnie Odrzańskim w roku 2015, przedstawia punkt 7.2.

W roku sprawozdawczym, w planie pracy Warsztatów Terapii Zajęciowej przewidziane były także zajęcia z zakresu integracji społecznej poza godzinami pracy i siedzibą WTZ.

Zadania z zakresu integracji społecznej, w których uczestnicy WTZ wzięli aktywny udział w roku 2015, obejmujące imprezy integracyjne, sportowe, krajoznawcze i kulturalne organizowane przez WTZ w Krośnie Odrzańskim oraz przez inne jednostki, przedstawia załącznik nr 6 do niniejszego sprawozdania.

6.17. Stosowane przez WTZ metody nagradzania uczestników za zaangażowanie, aktywność i osiągnięcia w realizacji Indywidualnego Programu Rehabilitacji:

- pochwały indywidualne,
- pochwały na forum podcałości,
- pochwały przekazywane rodzicom/opiekunom,
- wyróżnienia,

- dyplomy,
- nagrody rzeczowe (w konkursach),
- wyjazdy i wyjścia dla wyróżnionych uczestników na imprezy kulturalne i integracyjne z ograniczoną ilością osób.

7. Efekty i postępy w terapii uczestników:

7.1. W zakresie rehabilitacji zawodowej, postępy w roku sprawozdawczym, poczyniło 27 osób.

Rehabilitacja zawodowa			
L.p.	Sfera	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Dojrzałość i umiejętności zawodowe	Dyscyplina pracy i przestrzeganie regulaminu WTZ	5
		Kreatywność	1
		Samodzielność	4
		Przygotowanie do pracy w zawodzie	4
		Stosunek do opiekuna pracy	1
2.	Sfera intelektualna	Nauka nowych umiejętności	5
		Wzbogacanie wiedzy na temat zakładów pracy	6
3.	Postawa zawodowa	Nabywanie nowych umiejętności	4
		Odpowiedzialność	5
		Dbłość o materiały i narzędzia	3
		Staranność i dokładność	8
		Kontynuacja pracy bez pomocy instruktora	3
		Zachowanie wobec współpracowników w pracy	2
		Punktualność	2
		Umiejętność koncentracji w pracy	1
		Podatność na motywację	1
4.	Zasoby	Umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów	2
		Postawy ekonomii i sprzedaży bezpośredniej	2
		Czyta i pisze	8
5.	Motoryka	Sprawność manualna	2
		Poziom zręczności i koordynacji ruchowej	1
6.	Akceptacja współpracowników	Inicjatywa w proszeniu o pomoc	1
		Łatwość nawiązywania kontaktów	1
7.	Tempo pracy	Wpływ niepowodzeń na tempo pracy	2

7.2. W zakresie rehabilitacji społecznej, postępy w roku sprawozdawczym, poczyniły 32 osoby.

Rehabilitacja społeczna			
L.p.	Sfera	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Sfera intelektualna	Organizacja czasu wolnego	5
		Uwaga, koncentracja	1
		Zainteresowania poznawcze i kulturalne	14
		Pamięć	2
2.	Sfera społeczna	Harmonijne współzycie w grupie	8
		Umiejętność odpowiedniego zachowania się w miejscach publicznych	4
		Tworzenie więzi i przyjaźni	3
		Umiejętność komunikowania się	8
		Dojrzałość emocjonalna	2
		Przestrzeganie norm i zasad społecznych	1
		Umiejętność ponoszenia odpowiedzialności za: siebie, mienie, zadania	1
		Umiejętność dzielenia się i niesienia pomocy	1
3.	Sfera emocjonalno - motywacyjna	Motywacja do pracy	4
		Równowaga emocjonalna	5
		Realna ocena siebie	1
		Aktywność podczas zajęć	1
		Odporność na frustracje	5
		Poczucie własnej wartości	3
		Umiejętność rozwiązywania swoich problemów	3
		Adekwatność okazywania emocji do sytuacji- syntonia z otoczeniem	1
4.	Ogólny stan zdrowia	Profilaktyka uzależnień	2
		Profilaktyka zdrowotna	7
5.	Higiena osobista	Czystość ciała	1
		Czystość odzieży	1
		Podstawowe nawyki higieniczne	1

7.3. W sferze zaradności osobistej i samodzielności, postępy w roku sprawozdawczym, poczyniło 18 osób.

Czynności życia codziennego i ogólna zaradność		
L.p.	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Umiejętność dysponowania pieniędzmi i planowania wydatków	10
2.	Przygotowanie prostych posiłków	1
3.	Utrzymanie porządku w swoim najbliższym otoczeniu	5
4.	Pranie odzieży	3
5.	Ubieranie się stosownie do pogody	2
6.	Orientacja w elementarnych zasadach życia codziennego	2

8. Informacja o decyzjach podjętych przez Radę Programową po ocenie kompleksowej realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników:

Rada Programowa w 2015 roku dokonała kompleksowej oceny 22 uczestników. W 14 przypadkach podjęła decyzję o przedłużeniu ich uczestnictwa w rehabilitacji w Warsztatach Terapii Zajęciowej, ze względu na pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji, natomiast w przypadku 7 osób przedłużyła uczestnictwo w terapii ze względu na okresowy brak możliwości podjęcia zatrudnienia. Jedną osobę Rada Programowa, po dokonaniu oceny kompleksowej, zakwalifikowała do podjęcia zatrudnienia i kontynuowania rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej.

9. Prowadzona w Warsztatach dokumentacja merytoryczna:

- Regulamin Organizacyjny Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,
- plany pracy w poszczególnych pracowniach,
- dzienniki pracy prowadzone przez pracowników WTZ,
- dokumentacja, stanowiąca podstawę do zakwalifikowania osoby niepełnosprawnej do uczestnictwa w Warsztacie (podanie o przyjęcie, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności),
- wywiady środowiskowe w domu rodzinnym uczestnika (miejsce zamieszkania, stan rodzinny uczestnika, warunki mieszkaniowe i bytowe itp.),
- dokumentacja z przebiegu treningu ekonomicznego,

- Indywidualne Programy Rehabilitacji,
- półroczne i roczne indywidualne arkusze oceny postępów w rehabilitacji zawodowej i społecznej,
- kompleksowe oceny trzyletnie,
- notatki służbowe,
- opinie psychologiczne,
- sprawozdania roczne z realizacji zadań w poszczególnych pracowniach,
- sprawozdania roczne z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych,
- sprawozdania z poszczególnych treningów lub zadań dodatkowych,
- zeszyt protokołów ze spotkań Rady Programowej Warsztatów oraz spotkań członków Rady Programowej z rodzicami/opiekunami prawnymi uczestników.

10. Współpraca z rodzinami lub opiekunami uczestników

10.1. Formy kontaktów i współpraca z rodzinami uczestników:

- indywidualne rozmowy w WTZ,
- rozmowy telefoniczne,
- korespondencja pisemna,
- wizyty w domu rodzinnym uczestników,
- spotkania z Radą Programową Warsztatów (w okresie sprawozdawczym, odbyło się jedno zebranie z rodzicami/opiekunami uczestników WTZ, w dniu 20 lutego 2015 r.);
- uczestnictwo w imprezach okolicznościowych organizowanych przez Warsztaty,
- zajęcia otwarte, w których mogą uczestniczyć rodzice i/lub opiekunowie i obserwować pracę swoich dzieci oraz terapeutów.

10.2. Rodzaje pomocy świadczonej rodzinom uczestników:

- pomoc w rozwiązywaniu spraw dotyczących zdrowia uczestników Warsztatów i zmniejszających skutki ich niepełnosprawności,
- pomoc przy rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny,
- pomoc w sprawach prowadzonych przed orzecznictwem o niepełnosprawności,
- udzielanie informacji o możliwościach otrzymania pomocy finansowej ze środków PFRON w ramach programów celowych i zadań zleconych samorządom terytorialnym oraz pomoc w przygotowaniu stosowych wniosków,
- udzielanie informacji o przysługujących prawach.

10.3. Uczestnictwo rodziców i opiekunów uczestników w życiu Warsztatów:

- praca w Radzie Rodziców,
- zajęcia otwarte, w których mogą uczestniczyć rodzice i/lub opiekunowie i obserwować pracę swoich dzieci oraz terapeutów,
- współorganizowanie i uczestnictwo w imprezach okolicznościowych (Powitanie lata, Dzień Matki i Dzień Ojca, Dzień Pracownika Socjalnego, przedstawienie kabaretowe uczestników pt. „Oh la la Paris”),
- udział trzech mam w zorganizowanej przez WTZ, trzydniowej wycieczce do Liberca, Wiednia i Morawskiego Krasu.

11. Współpraca z organizacjami i środowiskiem lokalnym

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim w roku sprawozdawczym współpracowały z:

- samorządami na szczeblu gminy, powiatu i województwa,
- wójtami i sołtysami,
- instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- pracodawcami,
- Dowódcą Garnizonu Krosno Odrzańskie i 5 Kresowym Batalionem Saperów,
- Komendantem i Zastępcą Komendanta oraz Kierownikiem Sekcji Wychowawczej, Wojskowego Oddziału Gospodarczego,
- ośrodkami kultury (Regionalne Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze, Klub Wojskowy w Krośnie Odrzańskim, Centrum Artystyczno Kulturalne ZAMEK w Krośnie Odrzańskim),
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim,
- Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim,
- Warsztatami Terapii Zajęciowej z województwa lubuskiego,
- Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia „Integracja” w Krośnie Odrzańskim i Gubinie,
- Domem Pomocy Społecznej w Szczawnie,
- Środowiskowymi Domami Samopomocy,
- szkołami i przedszkolami z terenu gminy,
- Domem Dziecka w Krośnie Odrzańskim,
- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Mass-mediami - promocja działań Warsztatów w dziedzinie likwidacji barier psychologicznych i społecznych w stosunku do osób z niepełnosprawnością.

12. Pozyskane środki zewnętrzne w ramach współpracy z instytucjami, organizacjami i środowiskiem lokalnym

- Darowizna w wysokości 500 zł